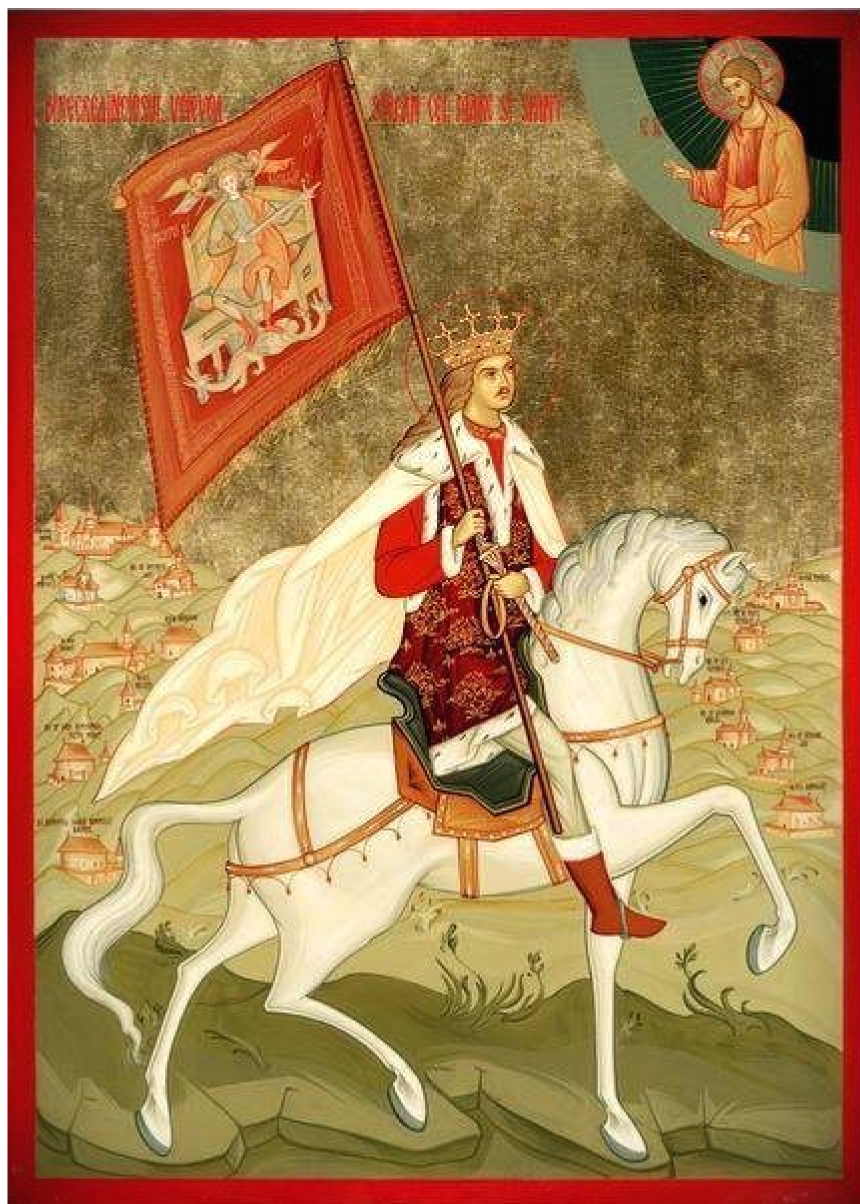
La pomenirea Sfântului Voievod Ștefan cel Mare. Despre steagul său de luptă

• 2 iulie 2023 1 25.833

Toate luptele lui Ștefan cel Mare (+ 2 iulie 1504) s-au dus sub drapelul Sfântului Gheorghe, pe care și l-a ales ca patron. Steagul lui Stefan cel Mare' este o broderie bizantina realizata in secolul al XV-lea. 'Steagul liturgic are dimensiunile de 1,24 metri x 0,95 metri si infatiseaza imaginea iconografica a Sfantului Mare Mucenic Gheorghe, socotit un simbol al biruintei militare, ne spune istoricul Cornel Ilie. Iconografia si incadrarea cronologica a piesei au creat initial confuzia ca ar fi vorba despre un steag

de lupta al voievodului Stefan cel Mare, dar absenta stemei Moldovei, caracteristica stindardelor militare, nu sustine ipoteza amintita.'

Broderia il infatiseaza pe Sfantul Gheorghe asezat pe un tron cu perna rosie, 'avand genunchii usor departati si talpile sprijinite pe un balaur inaripat cu trei capete.

In mana dreapta sfantul tine manerul unei spade si in cea stanga varful acesteia. Figura ovala a sfantului este incadrata de parul sau buclat, iar pe cap acesta poarta o coroana cu noua fleuroni, decorata cu pietre pretioase si perle, sustinuta de doi ingeri'. Ingerul din partea stanga tine in mana dreapta o spada, iar ingerul din partea dreapta tine in mana stanga un scut. Sfantul Gheorghe poarta o tunica militara de culoare gri peste o camasa lunga de culoare verde, iar in picioare are sandale cu curele incrucisate pe gambe.

In colturile din stanga si dreapta sus este brodata o inscriptie in limba greaca: 'Sfantul Gheorghe din Capadocia'. 'Insa inscriptia nu pomeneste faptul ca steagul ar fi fost daruit de voievodul Stefan cel Mare Manastirii Zographou de la Athos, asa cum se obisnuia in epoca. Broderia este realizata din matase rosie, decolorata de trecerea anilor si deteriorata in vechime, atunci cand, din nestiinta, calugarii de la Manastirea Zographou de la Muntele Athos au remontat-o pe o bucata de catifea de calitate inferioara', completeaza istoricul. Dar acum steagul a fost restaurat si salvat de specialistii de la MNIR.

Rugăciunea domnitorului Ștefan

De jur-imprejur broderia are o inscriptie slavona cu rugaciunea domnitorului Stefan cel Mare catre sfant: 'O, rabdatorule de patimi si purtatorule de biruinta, mare mucenice Gheorghe, care in nevoi si nenorociri esti grabnic aparator si cald ajutor si, celor necajiti, bucurie nespusa, primeste de la noi si aceasta rugaciune, a smeritului robului tau, domnul Io, Stefan Voievod din mila lui Dumnezeu, domn al Moldovei, pazeste-l neatins in acest veac si in cel viitor cu rugaciunile celor ce te cinstesc, ca sa proslavim in veci, Amin. S-a facut in anul 7008 (1500) iar al domniei sale, 43'.

In primavara anului 1917, Romania se afla in razboi, dar consulul general al Romaniei la Salonic, G.C. Ionescu, cu ajutorul generalului francez Maurice Sarrail, Regatul Roman a recuperat steagul de la Manastirea Zographou. Initiativa a apartinut lui Ion I.C. Bratianu (1864–1927), presedinte al Consiliului de Ministri si ministru al Afacerilor Straine, care, la 15 februarie 1917, a trimis o telegrama cifrata Legatiei Romaniei de la Atena, cerand pe un ton imperativ: 'Faceti tot ceea ce este posibil pentru a obtine drapelul lui Stefan cel Mare'.

Un demers similar a avut loc pe 26 februarie 1917 si din partea secretarului general al Ministerului de Razboi, generalul Gheorghe Burghele. In urma interventiei acestuia pe langa generalul francez Maurice Sarrail, comandantul armatelor aliate din Salonic, acesta a ordonat detasamentului franco-rus de la Sfantul Munte sa recupereze steagul si sa-l expediezе la Statul Major Francez. La 25 martie 1917, G.C. Ionescu comunica MAS ca generalul francez i-a predat drapelul. MAS a cerut consulului sa trimita drapelul la bordul unui vas de razboi francez, la Legatia Romaniei de la Paris.

Pe 29 aprilie 1917, steagul a fost luat in primire la Paris de ministrul Alexandru Em. Lahovary. In acea vreme, o parte a Romaniei se afla sub ocupatia Puterilor Centrale; Lahovary a propus sa-l depuna la o banca, fiind periculos sa expedieze 'acest pretios trofeu de aici la Iasi'. La 22 februarie 1920, steagul era in tara, gata pentru a fi expus la Muzeul Militar.

> „Vi l-ați putea imagina pe Ștefan cel Mare părăsindu-și țara (în momentul catastrofei din iulie 1476, de pildă – pierderea Bătăliei de la Războieni – n.n.), descurajat de neputința proprie, de aliații nesiguri, de semenii care se clătinau în credința lor?! Vi-l puteți imagina fugind cu tezaurul țării, care-i era oricând la îndemână, pentru a trăi liniștit în altă parte – la Veneția sau la Moscova, la curtea regelui Ungariei sau la cea a regelui Poloniei?! A fost, înainte de toate, un om al datoriei. Și nu a fost singurul din istoria noastră. Dar este vorba de o datorie pe care o poți plăti numai față de țara ta, față de țara strămoșilor tăi." (prof. univ. dr. Ștefan S. Gorovei)

Măria Ta, înseninează-ți fața,
Arcașii n-au uitat să dea la semn,
Așteaptă doar un chiot de îndemn
Să rupă lanțul și să ia sâneața!

Ștefan cel Mare pe patul morții

Fiind pe patul morții, Ștefan cel Mare, Domnul Moldovei, chemă pe fiul său Bogdan, pe Mitropolit, arhierei și toți boierii, și le dădu învățătură:

- să nu pună reazam pe nici unul din neamurile vecine, pentru că toți sunt slabi, schimbăcioși și nesiguri. Ci este mai bine să închine țara celui mai puternic și mai înțelept, turcilor; dar prin această închinare Moldova să nu-și jertfească nimic din neatârnarea, drepturile și libertățile ei, ci în schimbul unui tribut să și le asigure pe toate.
- Dacă însă Turcul va cere alte condițiuni mai grele, atunci toți să ridice armele și să se jertfească pentru libertatea și religiunea părinților lor, precum s-a jertfit și s-a luptat dânsul timp de 47 de ani.

Vartolomeu Măzăreanu, într-o lucrare, transcrie ultimele cuvinte ale voievodului:

> „... Doamne, numai tu singur știi ce a fost în inima mea. Nici eresurile înșelătoare, nici focul vârstei tinerești n-au putut-o sminti, ci am rămas întărit pe piatra care este Însuși Hristos, pe a căruia Cruce de-a pururea îmbrățișată la piept ținând, viața mea am închinat-o, nădejde nesmintită printr-însa la părintele veacurilor având, prin care pe toți vrăjmașii am gonit și am înfrânt..“.

Și cu aceste cuvinte, „Tatăl Moldovei“ a trecut în lăcașul cel veșnic.
La ziua pomenirii sale, la 2 iulie, cântăm împreună marelui voievod:

> „... Apărător neînfricat al credinței și patriei străbune, mare ctitor de locașuri sfinte, Ștefane Voievod, roagă pe Hristos Dumnezeu să ne izbăvească din nevoi și din necazuri“.

Un comentariu

Mo

2 iulie 2023 la 13:26

*Ridică-te Ștefane și vezi-i-ți fiii,
Că vremea în lume e grea,
Credință veșnică Țării noastre
Jurăm! Măria ta.*
Alte vremuri, alți oamenii.

Răspunde

